

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1979

N:o 20

Nr 20.

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om landstingsval och kommunalval.

Föredragen för Republikens President den 30 mars 1979.

Utfärdad i Mariehamn den 10 april 1979.

I enlighet med landstingets beslut¹⁾

upphäves 14 § 4 mom. och 51 § 3 mom. landskapslagen den 30 december 1970 om landstingsval och kommunalval (39/70), varvid tidigare 51 § 4 mom. blir 51 § 3 mom.,

ändras 4 § 2 mom., 5 § 2 mom., 11 §, 12 § 2 och 3 mom., 14 § 3 mom., 15 §, 18 § 2 och 3 mom., 22 §, 26 § 1 och 2 mom., 27 § 2 mom., 29 §, 31 § 2 och 3 mom., 35 § 2 mom., 36 § 1 mom., 49 § 5 och 6 mom., 51 § 1 mom., 58 § 1 mom., 65 §, 68 § 3 mom., 74 §, 75 § 1 och 2 mom., och 87 § 1 mom., av dessa lagrum 12 § 3 mom., 15 § 4 och 5 mom., 18 § 3 mom., 36 § 1 mom., 51 § 1 mom., 58 § 1 mom. och 75 § 2 mom., sådana de lyder i landskapslagen den 29 april 1975 (25/75), samt

fogas till 2 § ett nytt 4 mom., till 68 § ett nytt 4 mom., samt till lagen nya 37a, 74a—74c och 75a §§, som följer:

2 §.

I länsstyrelsens beslut i ärende som avses i denna paragraf, får ändring icke sökas.

4 §.

Centralnämnden är beslutför, då fem medlemmar är närvarande. Såsom centralnämndens kansli fungerar landskapsstyrelsens registratorskontor.

5 §.

Kommunal centralnämnd är beslutför, då fem medlemmar är närvarande. Såsom kommunal centralnämnds kansli fungerar vederbörande kommunalkansli.

11 §.

Kommunal centralnämnd skall senast den 15 juli översända till envar i kommunens vallängd upptagen röstberättigad, vars adress är känd, ett genom landskapsstyrelsens försorg tryckt kort med de uppgifter om honom, som ingår i vallängden, även som uppgift om i vilket röstningsområdes vallängd han är upptagen, var och när vallängden är framlagd till granskning samt var och när röstningen äger rum.

12 §.

Om den tid då och de platser där vallängderna är framlagda till granskning och om kommuns röstningsområden skall i god tid kungöras i den ordning som för kommunala kungörelser är stadgad.

Den som anser sig hava blivit obehörigen utelämnad ur vallängden eller däri antecknats sakna rösträtt, får framställa skriftligt yrkande på rättelse. Yrkandet skall vara den

¹⁾ Ls framst. nr 31/1978—79
Lu. bet. nr 24/1978—79
Stu. bet. nr 25/1978—79

kommunala centralnämnden tillhanda senast den 1 augusti före klockan 16.

---

14 §.

Därest yrkande på rättelse, som avses i 12 § 3 mom. förkastas eller icke upptages till prövning eller yrkande på rättelse, som avses i 12 § 5 mom. bifalles skall beslutet ofördröjligen delgivas den klagande och den vars rösträtt är i fråga på i 13 § stadgat sätt medelst protokollsutdrag, vartill skall fogas besvärundervisning.

15 §.

Den som icke åtnöjes med kommunal centralnämnds avgörande i ärende angående yrkande på rättelse av vallängden får söka ändring däri hos länsrätten. Besvärsskriften skall vara centralnämnden tillhanda senast den 11 augusti före klockan 16. Centralnämndens ordförande skall ofördröjligen översända besvärsskriften jämte eget utlåtande och utdrag ur nämndens protokoll, om sådant icke fogats till besvären, samt de i ärendet tillkomna handlingarna till länsrätten.

Länsrätten skall meddela sitt beslut till den kommunala centralnämnden, som omedelbart skall kungöra det samt på i 13 § stadgat sätt underrätta den person, vars rösträtt beslutet rör.

Beslutet skall under sju dagar räknat från dagen för kungörandet finnas till påseende på den kommunala centralnämndens kansli.

I länsrättens beslut i ärende, som angår rättelse av röstningsområdes vallängd, får ändring icke sökas genom besvär, om ej högsta förvaltningsdomstolen beviljar sakägaren besvärstillstånd. Besvärstillstånd kan beviljas endast, om det för lagens tillämpning i andra liknande fall eller för enhetlig rättspraxis är av vikt att ärendet drages under högsta förvaltningsdomstolens prövning.

Ansökan om besvärstillstånd skall tillställas länsrätten senast den fjortonde dagen, räknat från dagen då kommunala centralnämndens kungörelse om länsrättens beslut uppsattes på anslagstavlan. Ansökan om besvärstillstånd skall i övrigt göras och be-

svär anföras i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (FFS 154/50).

Länsrätten skall ofördröjligen sända ansökan om besvärstillstånd jämte bilagor, avskrift av beslutet och de handlingar, på vilka det grundats, samt eget utlåtande till högsta förvaltningsdomstolen.

Högsta förvaltningsdomstolen skall utan dröjsmål genom länsstyrelsens förmedling översända sitt utslag i saken till kommunala centralnämnden. Kommunala centralnämnden skall utan dröjsmål underrätta besväranden och den vars rösträtt saken gäller om utslaget.

---

18 §.

Vallängdsutdrag utfås på den kommunala centralnämndens kansli och underskrives av den som därtill förordnats av den kommunala centralnämnden samt förses med nämndens stämpel.

Den som önskar erhålla vallängdsutdrag med posten, skall insända en av honom underskriven anhållan därom till den kommunala centralnämndens kansli och däri tydligt uppgiva sitt fullständiga namn, titel eller yrke, födelsedatum, postadress samt mantalsskrivningsort för valåret, varvid utöver kommunens namn även gata och gatunummer eller by och lägenhet skall uppgivas. I stället för särskild anhållan kan i 11 § nämnt kort, vederbörligen ifyllt och under-tecknat, återsändas till kommunala centralnämnden såsom anhållan om vallängdsutdrag. Den kommunala centralnämnden skall utan lösen tillsända röstberättigade begärt utdrag jämte valsedel och ytterkuvert samt sammanställning av kandidatlistorna i rekommenderad försändelse eller brevledes meddela honom, varför begärt utdrag ej kan sändas. Sådant försändelse får av adressatens make eller maka uttagas utan företeende av fullmakt.

---

22 §.

Ansökan om offentliggörande av valmansföreningens kandidatlista skall vara centralnämnden tillhanda senast den 31 augusti klockan 16.

26 §.

Önskar två eller flera valmansföreningar samverka med varandra för valet, äger de rätt att medelst skriftlig överenskommelse sammansluta sig till ett valförbund.

Anmälan om bildande av valförbund skall vara centralnämnden tillhanda senast den 15 september klockan 16. Till anmälan skall fogas i 1 mom. avsedd överenskommelse.

27 §.

Föreslår valmansförening för kandidatlista, som ej ingått i valförbund, beteckning för sin kandidatlista i den slutliga sammanställningen, gäller därom vad om beteckning för valförbund stadgats. Sådant förslag skall vara centralnämnden tillhanda senast den 15 september klockan 16.

29 §.

Medlem av eller ersättare i centralnämnd eller vederbörligen uppställd kandidat får icke vara ombudsman för valmansförening eller valförbund eller deras ersättare.

31 §.

Kommunal centralnämnd skall dessutom samtidigt kungöra

- 1) om tiden för valförrättningen,
- 2) om det antal fullmäktige, som skall väljas, samt
- 3) om den tid under vilken förhandsröstning avsedda handlingar kan utfås på centralnämndens kansli.

Centralnämnds kungörelse skall ofördröjligen offentliggöras såsom om kommunala kungörelser är stadgat och införas i en på orten allmänt spridd tidning samt meddelas valnämnderna.

35 §.

Anmälan, som icke inkommit före i 26 § 2 mom. angiven tid, skall icke upptagas till behandling. Kan anmälan av annan orsak ej godkännas skall därom utan dröjsmål meddelas vederbörande ombudsman. Ombuds-

mannen har rätt att ingiva förslag till rättelse av anmälan, som skall vara centralnämnden tillhanda senast den 19 september klockan 16.

36 §.

Landskapsstyrelsen skall låta trycka valsedlar och till varje röstningsområdes valnämnd sända behövt antal i slutet omslag försett med anteckning om valsedlarnas antal.

37a §.

I centralnämnds beslut som avses i detta kapitel får ändring ej sökas särskilt.

49 §.

Ordföranden och viceordföranden eller någongendera av dem tillsammans med en annan medlem av valnämnden skall ofördröjligen inlämna i 48 § och i denna paragraf nämnda till vederbörande centralnämnd adresserade försändelser, antingen direkt till centralnämnden eller till närmaste postanstalt.

Vallängden jämte register skall tillställas kommunala centralnämnden för förvaring.

51 §.

Vid förtidsröstning äger röstberättigad ifylla valhandlingarna medföljande valsedel samt insätta densamma i valkuvertet som han förseglar. På vallängdsutdraget skall han på därför reserverad plats anteckna ort och tid samt förse utdraget med sin namnteckning.

58 §.

Valsedel är ogiltig:

- 1) om valkuvert innehåller flera än en valsedel;
- 2) om valkuvert är öppet eller upptager obehörig anteckning om den röstande eller om kandidat eller annat obehörigt;
- 3) om i valsedeln antecknats flera än en kandidat eller kandidats nummer antecknats så att det ej fullt tydligt framgår vilken kandidat som avses;

4) om på valsedeln gjord anteckning ändrats eller om valsedeln försetts med särskilt kännetecken eller om däri gjorts annan obehörig anteckning;

5) om såsom valsedel använts annan än av valmyndighet erhållen valsedel; samt

6) om valsedel som insatts i valurna är ostämplad.

-----

65 §.

Centralnämnden för landstingsvalet skall ofördröjligen tillkännagiva valets utgång genom kungörelse på landskapsstyrelsens anslagstavla och i kungörelsen jämväl nämna, vem som är envars ersättare. Centralnämnden utfärdar därjämte fullmakt åt envar av de valda samt underrättar landshövdingen, landskapsstyrelsen och de kommunala centralnämnderna om valets utgång, varom jämväl skall kungöras med angivande av kandidaternas jämförelsetal och personliga röstetal i sådan tidning, i vilken landskapsmyndigheternas förfoganden kungöres.

Kommunala centralnämnden skall underrätta de valda och kommunens styrelse om valresultatet och offentliggöra detsamma med angivande av de valdas namn och titel eller yrke samt boningsort ävensom röstetal och slutligt jämförelsetal på kommunens anslagstavla.

68 §.

Handlingarna från landstingsvalet förvaras i landskapsarkivet och handlingarna från det kommunala valet i vederbörande kommuns arkiv.

Närmare anvisningar om förvaringen av valhandlingar och rekvisita meddelas av landskapsstyrelsen.

74 §.

Beslut, varigenom centralnämnden för landstingsvalet fastställt valresultatet, får överklagas hos länsrätten inom 14 dagar från dagen då valresultatet offentliggjordes på sätt i 65 § stadgas (valbesvär). Besvär rätt tillkommer envar i landstingsvalet röstberättigad.

Valbesvär får anföras om valmyndighets beslut eller åtgärd är stridande mot lag och kunnat inverka på valresultatet.

Valbesvär skall handläggas i brådskande ordning.

74a §.

Är valmyndighets beslut eller åtgärd stridande mot lag och uppenbart inverkar på valresultatet, skall förordnande utfärdas om förrättande av nytt landstingsval, om inte valresultatet kan rättas.

Har centralnämnden för landstingsvalet vid fastställandet av valresultatet förfarit lagstridigt och har detta inverkat på valresultatet, skall valresultatet rättas.

74b §.

Länsrättens utslag skall delgivas ändringsökanden samt centralnämnden.

Över länsrättens utslag får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen inom 30 dagar från delfåendet.

Har i utslaget bestämts, att valresultatet skall rättas eller att nytt val skall förrättas, tillkommer besvär rätt i 74 § 1 mom. nämnda personer.

Angående delgivning och kungörelse av högsta förvaltningsdomstolens utslag äger 1 mom. motsvarande tillämpning.

74c §.

Förordnas med anledning av besvär, att nytt val skall förrättas, sker valförrättningen den tredje söndagen och därpå följande måndag i den månad, som 60 dagar efter det utslaget vunnit laga kraft närmast begynner.

Valet förrättas av de för det upphävda valet utsedda valmyndigheterna. Om nytt val gäller i tillämpliga delar vad om ordinarie val är stadgat. Vid valet skall användas samma vallängder som vid det upphävda valet. I 16 § avsett meddelande skall icke tillställas de röstberättigade.

Genom det upphävda valet utsedda landsingsmän kvarstår i sina uppdrag till dess resultatet av det nya valet offentliggjorts. Resultatet skall ofördröjligen meddelas landstinget.

75 §.

Beslut varigenom kommunal centralnämnd fastställt valresultatet, får överklagas hos länsrätten inom 14 dagar från det att valresultatet offentliggjordes på sätt i 65 § stadgas. Besvär rätt tillkommer envar på den

grund, att hans enskilda rätt blivit kränkt, och medlem av kommun jämväl på den grund, att valet icke skett i laga ordning.

Med anledning av besvär skall länsrätten av kommunens centralnämnd inbegära utlåtande liksom även det överklagade beslutet samt, om ändring sökts i centralnämnds beslut rörande förberedande åtgärder för valet, även detta beslut. Har förenämnda handlingar fogats till besvären såsom på tjänstens vägnar till riktigheten styrkta protokollsutdrag och anteckning därå gjorts om dagen för valresultatets offentliggörande samt om uppgifter och utredningar som med anledning av besvären befinnes nödiga, behöver utredning icke inbegäras.

75a §.

Länsrättens utslag i anledning av besvär som avses i 75 § skall delgivas den som an-

Mariehamn den 31 januari 1979.

fört besvär samt kommunala centralnämnden.

Över länsrättens utslag får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen inom 30 dagar från dagen för delfåendet av utslaget.

87 §.

Infaller valdag enligt 74c § eller 78 § på jul-, nyårs-, påsk- eller pingstdagen, självstyrelsedagen, självständighetsdagen eller första maj, skall första helgfria dag därefter vara första valdag.

Denna lag tillämpas första gången vid det ordinarie landstingsval och de kommunalval som förrättas år 1979.

Verkställighetsåtgärder i anledning av denna lag kan vidtagas före lagens ikraftträdande.

N I L S D A H L M A N
talman

K.-G. Fagerholm
vicetalman

Olof Jansson
vicetalman

